

DIARI DE  
GIRONA  
LOS SITIOS

Edita: Editorial Gironina, S.A.

Redacció, Administració, Publicitat i Tallers: C/. Comerç, s/n  
Tels. 47 62 77/78. Télex: 93.988 EDGI  
FORNELLS DE LA SELVA (GIRONA)Publicitat de 8 a 20 h.: Ctra. Barcelona, 29  
Tels. 20 18 82 - 20 20 42  
17 001 - GIRONADelegació a Figueres: C/. St. Llützer, 35 Tel. 50 99 09  
Delegació a Olot: C/Bisbe Vilanova, 1 Tr. Tel 26 88 11Difusió controlada  
perDipòsit legal  
GE-2-1958-Anyo XLIV

Director: Jordi Bosch i Molinet

Subdirector en funcions: Josep Víctor Gay

Redactor en cap en funcions: Fèlix Bousó Esports: Narcís Planas  
Comarques: Rosa M.ª Mestres Fotografia: Dani Duch  
Reportatges: Ramon Rovira  
Catalunya, Espanya i Internacional: Susanna Quintana

Administrador: Josep Vila i Mont

Distribució: Enric Cullèl Subscripcions: M.ª José Cinca  
Cap Sistema: Sergio Biondi Tallers: Horacio Zaro  
Cap d'Impressió: Santos N. García

## EL FUTURO DE LAS CAJAS

Todos los medios informativos se han hecho eco de la renovación del consejo general y de administración de una de las más importantes cajas españolas, Cajamadrid. Hay quien habrá tenido que preguntarse si se hallaba en las páginas de economía o de política. Los puestos se repartieron entre los partidos y sindicatos como si se tratara de una diputación provincial u otro organismo constituido de acuerdo con las urnas. Las propias candidaturas de los impositores venían propiciadas con todo descaro por opciones políticas. Claro que, ciertamente, desde diversas filosofías, eso no sólo es aceptable, sino que es lo que debe suceder. En todo caso hay que comenzar a preguntarse si esta práctica puede acabar o no con las mismas cajas de ahorro.

Estas instituciones financieras han tenido un papel fundamental en la economía del país en las últimas décadas al apoyar en muchas ocasiones iniciativas populares que no podían tener encaje en los proyectos de los grandes bancos. Además no podemos olvidarnos de la función social y cultural. Como es sabido, los beneficios que generan las cajas de ahorro se dividen en dos partes, los destinados a reservas y en segundo lugar las dotaciones de las obras sociales o culturales. El caso de Catalunya es espectacular,

puesto que en los momentos de mayor abandono por parte de las instituciones públicas de las cuestiones culturales, el papel subsidiario de las cajas de ahorro pasó a ser principal. Haciendo un repaso muy por encima, nos damos cuenta que sin las cajas muchísimas iniciativas culturales de nuestro país no hubieran pasado del nivel de las ideas.

Esto plantea una cuestión. ¿De quién son las cajas de ahorro? Evidentemente no hay accionistas. Pero lo más puro, justo y democrático es que el papel de los accionistas en los bancos sea asumido por aquellos que permiten la existencia de las cajas de ahorro, es decir, los impositores. Evidentemente uno vota a su alcalde o a sus concejales para que gestionen su ayuntamiento y no para que controlen con criterios políticos el ahorro popular y se inicie un dirigismo de la obra social y cultural. Precisamente ahora se está a la espera de las sentencias del Tribunal Constitucional tanto sobre la ley del Estado como de la Generalitat, que pueden suponer un definitivo cambio de rumbo de su funcionamiento. La politización puede suponer la inestabilidad y la crisis en unas instituciones que requieren como ingrediente fundamental para funcionar la confianza. La desconfianza sólo sirve para cuestionar su supervivencia.

Girona, entre la  
Nacional-II i l'Hipercor

EN l'actual Girona desenrotllista i postmoderna dels tecnòcrates, enamorats de les escenografies, autopistes o hipercors, és poc habitual passejar per les dues grans zones verdes que hi ha a Girona: la Devesa i l'amençada Vall de Sant Daniel. Freqüentar en solitari, com fem nosaltres, aquests dos solitaris indrets és d'un romanticisme total. La realitat és que és tan poca gent la que sol passejar-s'hi, que ni vagabunds, lladres, ni violadors hi van, perquè per anar a empaitar un despistat i solitari com un servidor no val la pena arriscar-se ni perdre temps...

Què passa a Girona que la gent a penes va enlloc, ja que entre setmana el qui té feina penca de valent i durant els «weekends» setmanals la Girona burgesa i els seus imitadors de la petita burgesia o classe mitjana gironina se'n van cap a les seves segones residències a la costa o a les comarques. Això fa que durant la setmana els bars, cinemes, sales d'art, conferències, carrers, siguin mig buits, perquè la gent està cansada i és molt casolana i teleaddicta. Per aquest motiu el diumenge encara la ciutat està més buida i solitària. I en els mesos d'estiu és més total l'èxode a la costa per banyar-se i el fan fins i tot els habitants dels barris populars de la perifèria com Vilarroja, Can Gibert del Pla, Germans Sàbat, etc. Barris

## CRÒNIQUES FLORENTINES

## LA DEvesa, CEMENTIRI D'ELEFANTS

Lluís Bosch Martí

La Devesa ferida i abandonada d'avui és la víctima innocent i indefensa d'un gran mercat col·lectiu. Un pecat d'acció i d'omissió que troba en ell mateix la penitència, la pèrdua del paradís. Però encara som a temps de conjurar el malefici: l'àngel de l'espasa flamejant no ha arribat i la porta resta oberta

dormitoris d'unes ciutats i barris que són immensos dormitoris, menjadors... i principalment teleclubs amb el tresillo familiar.

Nosaltres, desolats per la caiguda-mort de la ciutat i de la societat civil viva... quan ens pesa i sentim nostàlgia de l'àgora de la col·lectivitat ciutadana, la sortim a recercar... qualsevol dissabte a la Rambla o, millor dit, al mercat multicolor de la Devesa, allà enmig del sol i de la bulliciosa multitud, xoquem i ens confonem amb el poble, poble que com a tal sols es troba en els mercats, pavellons d'esports, fires i festes majors... I a l'estiu en les platges de moda... i tot l'any tancats en el seu vehicle o davant la tele.

Elegiac per la mort de l'esdevinguda no-ciutat: em perdo un cop més per la devesa-paradís perdut, símbol d'una comunitat amorfa, egoista i decadent, com aquests centenaris plàtans que semblen cada any més envellits i arrugats, i especialment a la tardor: són com un cementiri de paquiderms. Sí, els plàtans semblen gegantines cames d'elefant... allà on sentim més aquesta sensació de veure els

plàtans de la Devesa, com a vells paquiderms, és a la plaça de les Botxes. Allà és on hi ha els plàtans més vells i grans. Al llarg dels anys, en especial després de fires, a finals de novembre, quan les fulles comencen a caure, és quan nosaltres sentim i trobem la Devesa més esplèndida i formosa. I tenim més ganes d'anar-hi a pintar. Perquè és quan els arbres estan sense fulles o aquestes taronges a punt de caure. És quan ens agrada més la Devesa. És en els colors tardorals que nosaltres la pintem. Ben segur que sóc el pintor gironí que més quadres ha fet de la Devesa, quasi sempre en temps i color de tardor.

Passejant doncs per les solitàries avingudes que semblen naus de catedral gòtica, la idea de cementiri d'elefants sota la immensa enramada de branques, estalactites de fusta, que esdevenen com un grandios esquelet de balena, galí en construcció!

La gran excusa del decliu i abandonament de la Devesa és que és vella i centenària, car foren els francesos de Napoleó els qui la plantaren i hem estat els gironins i els progrés que la hem fet anar

deteriorant i oblidant a més del pas dels anys i la manca d'aigües, des d'un riu Ter cada dia més escanyolit, la desaparició del Güell i dels rierols que la solcaven ha fet que la humanitat del subsof que alimentava els assedegats plàtans fos més precària.

Aquesta manca d'aigua, al costat de la contínua contaminació, que les diferents carreteres —una general— que la transiten i alhora l'aïllen de la ciutat, fa que els centenaris plàtans estiguin, com en el cas del passeig central i laterals, cada dia més malalts. Malaltia i decrepidud que ha fet que n'haguessin de talar algunes dotzenes.

Totes aquestes realitats ens porten a pensar que la Devesa s'està convertint en un cementiri d'arbres elefants i com els entranables paquiderms de les reserves africanes els plàtans gironins estan amenaçats de desaparició. Sí, els gironins, com en el cas de la cremada dels boscos de Sant Daniel, han permès amb el seu egoisme, la seva indiferència i manca d'esperit cívic i ecològic, la creació d'una altra

autopista per un costat —encara que destruis la Vall de Sant Daniel— i d'un gran supermercat per l'altre, que fan que la ciutat i afores siguin més moderns i inhòspits. Mentre hom romànticament continua passejant a peu per la Devesa d'un assolellat disabte de novembre. Penseu entre les solitàries avingudes que els pobles pensen i, per tant, aspiren a allò que les classes dirigents de cada època ells imposen. Com descrivia aquell genial pensador jueu-alemany que tants volen enterrar: la ideologia dominant de cada època és la de la classe dominant.

Avui la ideologia dominant és el desenrotllament tecnocràtic de les grans transnacionals capitalistes, i aquestes ordenen a consumir perquè no es pari la moda del progrés, com fer més autopistes i supermercats i màquines de guerra galàctiques. Sí, els senyors de la guerra ordenen que continuï l'espoliació i depredació de la terra, i la destrucció i genocidi dels nostres boscos, camps, aigües i aires... Mentre les autopistes, els supermercats i les platges estan plens de gom a gom. Les nostres velles ciutats, les deveses, els boscos, les esglésies i catedrals, museus, places i carrers estan buits, solitaris i morts. D'unes ciutats supermodernitzades i, com diria Baudrillard: extenses i inurbanes (estil Los Angeles), que seran sepultades enmig de milers de tones d'autopistes sense identitat ni nom. Tot es transformarà en infraestructures, serveis, il·luminat per la llum i els signes i l'energia artificial.

MEMÒRIA, energia solar, funcions trigonomètriques, avui són termes corrents entre la nostra mainada, meravellada amb el giny més prodigiós del nostre temps, la calculadora electrònica. Quan va sortir l'invent, fa temps, va haver-hi un moviment universal de benvinguda i joia. Algú va respirar fons com si haguéssim estat alliberats de comptar amb els dits per arribar a la conclusió que dos i dos són quatre. La calculadora és un símbol de progrés tècnic i social, la calculadora ofereix uns avantatges evidents, doncs endavant i per molts anys. Avui ja es pot parlar d'envaiament, fins i tot a primeríssims nivells d'EGB. Molts pares pregunten quin criteri cal seguir —o almenys escoltar— davant l'ús de la calculadora per part dels més joves estudiants, als quals llurs pares han introduït, a vegades perquè «el noi no migri», perquè «ja en té tothom i ell no ha de ser pas menys». Molts educadors poden dubtar a l'hora de contestar la pregunta clau: calculadora, sí o no? La prohibim o ens hi adaptem? Si guin quines siguin, la freqüència de la pregunta i la contundència de la seva

resposta, hom no pot oblidar que la calculadora ja és a tot arreu.

Es poden donar diverses actituds. Aquella que dèiem de voler evitar petites frustracions, ja en seria una. Una altra, recomanar una utilització, en to menor: «aquí la tens, però de tant en tant prescindeix-ne». Els perpètuament tancats diran, probablement, que ni calculadora ni romanços, que quan èrem joves no en teníem pas.

Entre els professionals de l'ensenyament també hi ha posicions preses. Sense fer-ne cap inventari, hem trobat unes actituds positives, sense que això presuposi ja una inclinació a prendre partit. D'una banda tenim uns educadors d'EGB que no se sen-

ten només «professors» d'una determinada àrea, sinó que com els mestres vertaders compleixen una funció de síntesi i no d'especialista, i s'han fet càrrec de la qüestió sense condemnar per condemnar (que seria va), ni tampoc sense admetre a cegues l'invent de la calculadora. Tota innovació comporta un risc, i més en educació, però hom no pot tancar els ulls a la realitat. Els educadors han d'estar oberts a tota mena de coneixements, tant per la via de la documentació i estudi com per l'experiència directa. A França ja fa anys varen iniciar els microordinadors als instituts de BUP.

A casa nostra hi ha un estudi sobre el tema que ens interessa a tots,

pares, educadors i educants. Josep Manuel Yàbar és professor de Matemàtiques de l'escola de magisteri de Sant Cugat, i ha presentat a la Universitat Autònoma una tesina amb aquest títol: «Les màquines de calcular i l'aprenentatge de càlcul mental a la primera etapa d'EGB».

L'estudi vol sensibilitzar el mestre mirant el costat bo de les calculadores, que cal saber orientar. L'experiència de Josep Manuel Yàbar s'ha elaborat amb alumnes de vuit i nou anys d'edat, just quan comencen a relacionar resultats, a fer servir la memòria —la seva— i a aprendre a multiplicar i dividir. El seu autor arriba a la conclusió que les màquines no beneficien res abans del tercer grau

d'EGB. Més enllà d'aquí se sol observar que els nens que han fet servir la calculadora avancen en el nivell de càlcul adquirit quant a rapidesa. La maquineta impedeix la distracció i motiva la concentració dels nois i noies. L'interès pel treball és constant i sovint hom descobreix el gust pel càlcul mental.

En unes jornades sobre l'aprenentatge de les mates, celebrades a Barcelona, es va posar de manifest que les calculadores no són pas el remei universal per ensenyar la matèria, però també es va dir que cal desmitificar-les perquè ja les tenim ficades a tot arreu.

Responsables i tècnics de l'ensenyament, pares i tietes, tothom ha d'estar informat i establir possibles criteris. Potser el dia menys pensat un govern —central o no tant— ens farà creure que la maquineta és més important que el mateix DNI. No hi restem passius. Perquè l'esperit humà governi encara la preciosa joguina que ens ha vingut de l'orient, cada dia més a prop nostre. Perquè dos i dos continuïn essent quatre.

FULLS DE CASA.  
ELS REIS HAN DUT CALCULADORES

Jordi Dalmau